משניות מבוארות | מסכת יבמות פרק טז

לחמותה אמרה מקודם מת בעלי, כדי לאסר חמותה על בעלה. ואם חמותה היתה בת ישראל שנשאל לכהן, תאכל בתרומה. דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר, אין זו דרך מוציאתה מידי עברה, עד שתהא אסורה לנשא ואסורה מלאכול בתרומה. אגב דמיירי במחלקת רבי טרפון ורבנן מביא מעיר עד עניינים דומין. קדש אחת מחמש נשים ואינו יודע איזו קדש, שהתקלה מתחמש אומרת אותי קדש, והוא אינו חפץ לשא את כלן, נותן גט לכל אחת ואחת, ומניח כתבה בינינו ומסתלק, דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר, אין זו דרך שהיא מוציאתו מידי עברה, בדולא לו שחיב לה כתבה לא יצא לה רק אחד מחמשה, עד שיתן גט וכתבה לכל אחת ואחת. ואמרינן בגמרא דמיירי שקדשן בביאה, דעביד ברגרא דאסור לקדוש בביאה, ולכן צריך להוציא עצמו מידי עברה, ולתן לכלם. אבל קדש בכסף, גם לרבי עקיבא מניח כתבה בינינו. גזל אחד מחמשה אנשים, ואינו יודע מאיזה מהם גזל, כל אחד אומר אותי גזל, מניח גזלה בינינו ומסתלק, דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר, אין זו דרך מאיזה מהם גזל, עד שישלם גזלה לכל אחד ואחד. ואמרינן בגמרא דמיירי שקדשן בביאה, ולכן צריך להוציא עצמו מידי עברה, ולתן לכלם. אבל גזל בכסף, גם לרבי עקיבא מניח כתבה בינינו. גזל אחד מחמשה אנשים, ואינו יודע מאיזה מהם גזל, כל אחד אומר אותי גזל, מניח גזלה בינינו ומסתלק, דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר, אין זו דרך מוציאתו מידי עברה, עד שישלם גזלה לכל אחד ואחד, כיון שעשה אסור שגזל, אבל לקח מאחד מחמשה ואינו יודע ממי לקח מודה רבי עקיבא שמניח דמי מקח בינינם. ח) האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובנה עמהם, ובאה ואמרה מת בעלי מקדם, ואחר כך מת בני, ואינה זוקקה ליבום, דבשעת מיתת בעלה עדין בנה קים, נאמנת להנשא לשוק, דהיתה יכולה לומר בני קים, דעד עתה בחזקת מתרת לשוק היתה. ואם אמרה מת בני ואחר כך מת בעלי, וזוקקה אני ליבום, אינה נאמנת שתוכל להתיבם. וחוששין לדבריה שאם אסורה לנשא לשוק, אבל אנפשה תהיה דאסורא. וחולצת ולא מתיבמת. ט) האשה שהלכה עם בעלה למדינת הים, ואמרה מת בני, ואחר כך מת בעלי, נאמנת להתיבם. דכשהלכה היתה בחזקת זוקקה ליבום. ואם אמרה מת בעלי ואחר כך מת בני ואיני זוקקה ליבום, אינה נאמנת להנשא לשוק בלא חלוצה. וחוששין לדבריה וחולצת ולא מתיבמת. י) הלכה עם חמותה למדינת הים בחזקת שאין לה יבם, ונתיבמה אמרה נתן לי יבם במדינת הים, ואחר כך מת יבמי, וכן אם אמרה מת יבמי ואחר כך מת בעלי, דבין כך ובין כך מתרת לשוק, כיון שאין לה יבם. נאמנת, דהפה שאסר הוא הפה שהתיר. הלכה היא ובעלה וובמה למדינת הים, אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי, וכן אם אמרה מת יבמי ואחר כך מת בעלי, אינה נאמנת. שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי, שתנשא שוטה אותו, ויש רק אסור לאו שמא יהיה קל בעיניה, וכן ולא נאמנת לומר מתה אחותי.

משניות מבוארות | מסכת יבמות פרק טז

ואפילו ראוהו מגיד מחתך לאבדים, או צלוב וחלוי, וכן שקראוהו והחיה אוכלת בו אין מעידין עליו שמת, עד שתצא נפשו. אין מעידין שמת אלא עד שלשה ימים מיום המיתה, שאם ראוהו אחר שלשה ימים צורתו משתנית. רבי יהודה בן בבא אומר, לא כל האדם ולא כל המקום ולא כל השעות שוין.

ואפילו ראוהו מגוזר, או צלוב, וחיה אוכלת בו. אין מעידין אלא עד שלשה ימים. רבי יהודה בן בבא אומר, לא כל האדם ולא כל המקום ולא כל השעות שוין: ד נפל למים, בין שיש להן סוף, בין שאין להן סוף, אשתו אסורה. אמר רבי מאיר, מעשה באחד שנפל לבור הגדול, ועלה לאחר שלשה ימים. אמר רבי יוסי, מעשה בסומא שירד לטבול במערה, וירד מושכו אחריו, ושהה כדי שתצא נפשם, והשיאו בית דין, ושוב מעשה בעיסא באחד ששלשלוהו לים, ולא עלה בידם אלא רגלו, אמרו חכמים, מן הארכובה ולמטה, תבשא, מן הארכובה ולמטה, לא תבשא: ה אפילו שמע מן הנשים שאומרות, מת איש פלוני, דיו. רבי יהודה אומר, אפילו שמע מן התינוקות אומרים, הרי אנו הולכין לספוד ולקבור את איש פלוני, בין שהוא מתכון ובין שאינו מתכון. רבי יהודה בן בבא אומר, בישראל אף על פי שהוא מתכון. ובגוי, אם היה מתכון, אין עדותו עדות: ו מעידין לאור הנר ולאור הלבנה, ומשיאין על פי בת קול. מעשה באחד שעמד על ראש ההר ואמר, איש פלוני בן פלוני ממקום פלוני מת, הלכו ולא מצאו שם אדם, ומשיאין את אשתו, ומשיאין על פי בת קול שעמדה בהר הבית, הכירו, ומשיאין על פי שום קול, כיון היה מעשה באחד שעמד על ראש ההר, ואמר איש פלוני בן פלוני ממקום פלוני מת, הלכו שם ולא מצאו שם אדם, ומשיאין את אשתו.

פרק טז א) האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים נעדין לא היו בהם, ובאו ואמרו לה מת בעליך, כיון שאינה יודעת אי צרתה ילדה ואז היה פטור מן היבום, אם לא ילדה אי צריכה יבום, ומכאן קפק לא תנשא ולא תתיבם עד שתדע, שמא מעברת היא צרתה. ולשמעא שיש עוד אשה לא הישיני, היתה לה חמות במדינת הים ונעדין לא היו לו אחים לבעל, ואין יודע אי חמותה היא לה עוד בנים, ומת בעלה איה חוששת שמא נולדו בנים לחמותה, ומתרת לנשא, דאין לה למי להתיבם, דאינה עומדת ליבום רק אם נולדו לה זכרים, וכיון שברב שיו יולדת זכרים של קימא, מקצה לא נתעברה וגם אם נתעברה, מקצה יולדות זכרים ומקצה נקבות, ומקצתם מפילות. אבל אם יצתה חמותה מלאה, מעברת, שקהלכה למדינת הים חוששת, דאף על פי דמיעוט מפילות, לה לה לחישני, דהוי כמיתה. ולמיתה לה לחישני, ונשאר מקצה זכרים על מקצה נקבות. רבי יהושע אומר, איה חוששת. דאפשר לומר שמא הפילה ומפלו ילדה שמא נקבה היא. ב) שתי יבמות נשואות שני אחיות, הנשים אינן אחיות, זו אומרת מת בעלי וזו אומרת מת בעלי, כל אחת לגבי בעלה נאמנת, ולגבי יבמה איה נאמנת, לכן זו אסורה מפני בעלה של זו, שמא חי הוא וצריכה יבום, וזו אסורה מפני בעלה של זו, שאין היבמה נאמנת להעיד על חברתה שמת בעלה. שהיא אחת מחמש נשים שאינן נאמנות. כפרק טו משנה ד. לזו יש לה עדים, ולזו אין לה עדים, את שיש לה עדים שמת בעלה אסורה מפני בעלה של זו שהעיד שאין לה עדים. והראשונה שמא צריכה יבום מבעלה של השניה. אבל אם אחת מחמש נשים שאינן נאמנות. כפרק טו משנה ד. לזו יש לה עדים, ולזו אין לה עדים, את שיש לה עדים שמת בעלה אסורה מפני בעלה של זו שהעיד שאין לה עדים. ואת שאין לה עדים, אינה אסורה לבעלה. והראשונה שמא צריכה יבום מבעלה של השניה. אבל לשון אחרת מתרת מפני בעלה של השניה שמא הוא קים, דמה שאמרה אשתו מת בעלי, אינה נאמנת לגבי השניה. שאם יגשאו לשוק נמצא שאתה מאמין לשניה לגבי יבמתה. רבי אליעזר אומר, הואיל והתרו ליבמין, בחזקת שמתו בעליהן הרי בלי אדם, דתו לא תיחשין שמא הם בחיים. ג) אין מעידין שמת, אלא אם הכירו אותו עד פרצוף פנים שם החוטם. שאם לא ראו הפרצוף או אפילו שראו הפרצוף אלא שנפל חטמו, אין מעידין, שמא אחר הוא. אף על פי שיש סימנים בגופו

אין בנים ולא באו עדים, את שיש לה בנים מתרת. דדברי לגבי בעלה נאמנת, ולגבי יבמה איה קוקה. דיש לה בנים. אבל אם אין לה בנים אסורה. ואת שאין לה בנים אסורה. דיש לה בנים, אינה נאמנת לומר לא מת. שתי יבמות נשואות לשני אחין, והיו להן עוד שני אחין חיין, וכל אחת אומרת מת בעלי, ונתיבמו לשני האחין ומתו היבמין בלא בנים, אסורות להנשא, דאף על גב דכל אחת מתרת ליבם, אבל לשון אחרת מתרת מפני בעלה של השניה שמא הוא קים, דמה שאמרה אשתו מת בעלי, איה נאמנת לגבי השניה. שאם יגשאו לשוק נמצא שאתה מאמין לשניה לגבי יבמתה. רבי אליעזר אומר, בחזקת שמתו בעליהן הרי בלי אדם, דתו לא תיחשין שמא הם בחיים. ג) אין מעידין שמת, אלא אם הכירו אותו עד פרצוף פנים שם החוטם. שאם לא ראו הפרצוף או אפילו שראו הפרצוף אלא שנפל חטמו, אין מעידין, שמא אחר הוא. אף על פי שיש סימנים בגופו

אשתו שאינבים את אשתו, ולא נאמן לומר מתה אשתי שישא אחותה, דבחייה שתי אחיות אסורות עליו, דהאשה מדקדק להנשא לשוק שלא תאסר על בעלה, ולא האיש.

פרק טז א) האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים נעדין לא היו בהם, ובאו ואמרו לה מת בעליך, כיון שאינה יודעת אי צרתה ילדה ואז היה פטור מן היבום, אם לא ילדה צריכה יבום, ומכאן קפק לא תנשא ולא תתיבם עד שתדע, שמא מעברת היא צרתה. ולשמעא שיש עוד אשה לא הישיני, היתה לה חמות במדינת הים ונעדין לא היו לו אחים לבעל, ואין יודע אי חמותה היא לה עוד בנים, ומת בעלה איה חוששת שמא נולדו בנים לחמותה, ומתרת לנשא, דאין לה למי להתיבם, דאינה עומדת ליבום רק אם נולדו לה זכרים, וכיון שברב שיו יולדת זכרים של קימא, מקצה לא נתעברה וגם אם נתעברה, מקצה יולדות זכרים ומקצה נקבות, ומקצתם מפילות. אבל אם יצתה חמותה מלאה, מעברת, שקהלכה למדינת הים חוששת, דאף על פי דמיעוט מפילות, לה לה לחישני, דהוי כמיתה. ולמיתה לה לחישני, ונשאר מקצה זכרים על מקצה נקבות. רבי יהושע אומר, איה חוששת. דאפשר לומר שמא הפילה ומפלו ילדה שמא נקבה היא. ב) שתי יבמות נשואות שני אחיות, הנשים אינן אחיות, זו אומרת מת בעלי וזו אומרת מת בעלי, כל אחת לגבי בעלה נאמנת, ולגבי יבמה איה נאמנת, לכן זו אסורה מפני בעלה של זו, שמא חי הוא וצריכה יבום, וזו אסורה מפני בעלה של זו, שאין היבמה נאמנת להעיד על חברתה שמת בעלה. שהיא אחת מחמש נשים שאינן נאמנות. כפרק טו משנה ד. לזו יש לה עדים, ולזו אין לה עדים, את שיש לה עדים שמת בעלה אסורה מפני בעלה של זו שהעיד שאין לה עדים. ואת שאין לה עדים אינה אסורה לבעלה. והראשונה שמא צריכה יבום מבעלה של השניה. אבל לשון אחרת מתרת מפני בעלה של השניה שמא הוא קים, דמה שאמרה אשתו מת בעלי, איה נאמנת לגבי השניה. שאם יגשאו לשוק נמצא שאתה מאמין לשניה לגבי יבמתה. רבי אליעזר אומר, בחזקת שמתו בעליהן הרי בלי אדם, דתו לא תיחשין שמא הם בחיים. ג) אין מעידין שמת, אלא אם הכירו אותו עד פרצוף פנים שם החוטם. שאם לא ראו הפרצוף או אפילו שראו הפרצוף אלא שנפל חטמו, אין מעידין, שמא אחר הוא. אף על פי שיש סימנים בגופו

בעולה, וקנס של אונס ומפתה, ודיני כתבה, ותוספות כתבה, ובמלאכות שהאשה עושה לבעלה (מתוך הקדמת רמב"ם), סדר השואין בזמנם היו, לקחתו מקודש אם הבלה בשעת ארוסין, ואחר שנים עשר חדש אם פחות מזה, היה מכניסה לחופה, ואם זנתה בין ארוסין לנשואין, היתה אסורה עליו, וזה נקרא טענת בתולים.